

Jaarverslag
&
Financieel Jaarverslag
over het jaar
2023

STICHTING ROBERT A. LEVISSON
Zuidelijke Wandelweg 41 • 1079 RK Amsterdam • Netherlands
contact@levisson.nl • www.levisson.nl • Tel. +31 (0)20 54 00 133
IBAN: NL88 ABNA 0400 3782 13 • KvK: 34178043 • ANBI: 811001994

Rabbin Robert A. Levisson (1913-2001) was één van de grote voormannen binnen het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom. Hij was de zoon van de oprichter van de Liberaal Joodse beweging in Nederland. Na de Tweede Wereldoorlog richtte hij de LJG Den Haag weer op en werd hij één van de grote liberale leiders in het land. Hij was een wijs mens, een begenadigd spreker en schrijver en een voorvechter van Israël.

Jehie zichro baroach - יהי זכרו ברוך - Zijn nagedachtenis zij gezegend

Inhoud

Inleiding	4
Het jaar 2023	5
Rabbijnenopleiding	5
Cursussen	5
Ba'al koreecursus	
Overige activiteiten	6
David Lilienthalzing	
Bibliotheek	
Communicatie	6
Website	
Nieuwsbrief	
Sidra van de Week	
Organisatie	7
Bestuur	
Management Team	
Vertrouwenspersoon	
Financiën	8
Donateurs	
Toekomstbeleid	8
Plannen voor 2024	
Beleid komende jaren	
Samenstelling bestuur, leiding en commissies	9
Financieel jaarverslag 2023	10
Balans per 31 december 2023	
Staat van baten en lasten over 2023	

Inleiding

Op het moment dat ik deze inleiding voor het jaarverslag 2023 schrijf lijkt het of de wereld in brand staat. Niet alleen de steeds doorgaande oorlog die Rusland voert in Oekraïne, maar vooral ook sinds 7 oktober, de afschuwelijke pogrom die Hamas uitvoerde op Israel, is niets meer hetzelfde. 1200 Israëli's werden op de meest brute manier vermoord, meer dan 130 gegijzelden zijn nog gevangen in Gaza. De verschrikkelijke oorlog in Gaza, met als doel Hamas te elimineren, gaat ten koste van zoveel onschuldige doden. Het antisemitisme dat uit de riolen weer omhoog is gekomen. Onze Joodse staat Israel is dit keer het doel, en Joden waar ook ter wereld worden mee genomen. Antisemitisme op scholen tegen onschuldige kinderen, onrust en demonstraties tegen Israel en voor een Palestijnse staat in Israel, zijn aan de orde van de dag. Een klimaat dat vergiftigd wordt door een volledig uit de hand lopende polarisatie op veler gebieden. Een uitslag van de verkiezingen in Nederland, die ook niet hoopgevend is. In een dergelijk politiek klimaat probeert ons kleine Levisson Instituut te werken aan het verstevigen van de Joodse kennis op een professionele manier. Ik hoop dat "Hoe Dan Ook", "We Af Al Pi Chen", wij het Jodendom hier in ons land zullen kunnen blijven versterken en dat wij de Joden die het Progressief Jodendom in Nederland maken, zullen kunnen blijven inspireren. "Hoe Dan Ook", is een van de namen geweest van de schepen die Joden uit het Europa tussen 1934-1948 clandestien naar een veilige haven in Erets Jisrael probeerde te brengen.

De paar voorgaande jaren werden ook wij als Levisson Instituut uitgedaagd om de werkzaamheden op andere wijze te organiseren, vanwege de corona-pandemie. We hebben ons er goed doorheen geslagen en zijn wel erg blij dat het afgelopen verslagjaar een normaal academisch jaar is geweest. Een van de grote voordelen was dat we fysiek de cursus Ba'al Koree hebben kunnen houden, samen met de hoofddocent chazzan Josée Wolff uit New York. Niet alleen hebben velen uit de verschillende Liberaal en Progressief Joodse Gemeenten in ons land geleerd hoe ze de Tora kunnen voorlaaien, maar ook waren het weer inspirerende weekenden waar veel geleerd is. Niet alleen doet men dat voor zichzelf als individu, maar juist leidt ons Levisson Instituut op om onze kehillot te versterken door kennis uit te breiden bij allen die de ambitie hebben om het Liberaal Jodendom in Nederland te versterken.

In 2023 studeerde Asjer Waterman als student-rabbin. Hij is in het komende verslagjaar voor een half jaar naar New York om daar aan het Jewish Theological Seminary te studeren.

De overige activiteiten staan hieronder beschreven, met dank aan onze directeur Francine Menco-Püttmann, die ook dit jaar weer onze steun en toeverlaat was.

U zult hier ook lezen dat we druk bezig zijn om het Levisson te herstructureren, naar de moderne tijd toe, met als een van de doelstellingen een compleet vernieuwde studiegids, waarin zowel het curriculum als onze doelen duidelijk beschreven staan. Ik ben blij dat we ook nieuwe leden van onze Levisson familie enthousiast hebben kunnen maken, om hun bijdrage te leveren aan de toekomst van het Nederlands Progressief Jodendom.

Mijn zorg blijft overigens over de opvolging van onze huidige rabbijnen, ook in een samenleving waar joods-zijn geen automatisme meer blijkt te zijn. We blijven een aantal enthousiaste, betrokken, verantwoordelijke mannen en vrouwen te vinden, die tijd en energie willen en kunnen vrijmaken om een professionele Joodse studie als rabbin te willen volgen. Vaak doen we een beroep op mensen om het financieel mogelijk te maken, maar met geld en zonder studenten komen we niet veel verder. Dus als u dit leest en als u denkt: de rabbijnenopleiding is iets voor

mij, of als u iemand kent in de gemeente of daarbuiten die u hiervoor geschikt denkt te vinden, neem dan contact met ons op.

Laten we hopen op betere tijden. Laten we garant staan voor kennis als wapen voor de versterking van onze kleine maar zo dappere Joodse gemeenschap, tot inspiratie van ons allen. Tot verbetering van onze samenleving, waar wij als Joodse gemeenschap ons aandeel in blijven leveren: “We Af Al Pi Chen”, “Hoe Dan Ook”.

Rabbin mr. Menno ten Brink
decaan Levisson Instituut

Het jaar 2023

Het jaar 2023 was na de corona-pandemie het eerste ‘gewone’ jaar zonder beperkingen. De vergaderingen en lessen werden weer fysiek gehouden. Het gebruik van Zoom tijdens corona is daarna wel een handig communicatiemiddel gebleven ter vervanging van een aantal fysieke bijeenkomsten.

Rabbijnenopleiding

In 2023 studeerde een student aan de rabbijnenopleiding. In 2024 gaat hij een half jaar aan het Jewish Theological Seminary in New York studeren. In het verslagjaar heeft het instituut voor hem hiervoor diverse subsidieaanvragen ingediend.

In het verslagjaar is de Opleidingscommissie begonnen met de herziening van het curriculum van de rabbijnenopleiding. Dit zal in 2024 resulteren in een nieuwe studiegids.

Een grote schok was het plotseling overlijden van Leo Mock op 31 augustus. Hij was vanaf de oprichting van het instituut docent Talmoed en was nauw betrokken bij de gang van zaken.

Cursussen

Ba’al koreecursus

In de maanden mei en juni organiseerde het instituut voor de tweede maal een Ba’al koreecursus. Er bleek landelijk grote behoefte te zijn aan mensen die uit de Tora kunnen lajnen. In de periode 2014-2015 vond voor het eerst een dergelijke cursus plaats.

Vijftien deelnemers uit zes verschillende kehillot namen in 2023 aan de cursus deel.

Deze bestond uit een fysiek weekend en drie zondagmiddagen via Zoom. Docent was Josée Wolff, die voor het weekend uit New York overkwam.

Een aantal van de deelnemers heeft intussen in de eigen gemeente gelajend tijdens de dienst.

Overige activiteiten

David Lilienthalzing

De jaarlijkse David Lilienthalzing is vanwege tijdsgebrek van eind 2022 verschoven naar 22 maart 2023 en werd gehouden in het gebouw van LJG Amsterdam.

Gastspreekster was Daniella Zaidman-Mauer, promovenda aan de Universiteit van Amsterdam op het gebied van Jiddisj. Zij sprak over “*Ieder mens moet het ter harte nemen om zijn kinderen te laten vaccineren*”. *Dr. E.J. Goldsmit, maskiel El Dal Hulporganisatie, en de strijd om de koepokkenvaccinatie in de Asjkenazische gemeenschap van Amsterdam in het begin van de negentiende eeuw.*

Shura Lipovsky zong het door haarzelf geschreven Jiddisje lied *Di goldene pave kert zikh um* (de gouden pauw keert zich om).

Zie voor de lezing en het lied <https://levisson.nl/fotos-videos/david-lilienthalzing/>

Het bestuur heeft inmiddels besloten de David Lilienthalzing voorlopig niet meer jaarlijks te organiseren.

Bibliotheek

Ook in het verslagjaar kreeg de bibliotheek regelmatig boeken aangeboden uit nalatenschappen en van mensen die hun huis aan het opruimen waren. Met zeer grote terughoudendheid worden deze geaccepteerd, omdat de boeken binnen de bestaande collectie moeten passen en een goede aanvulling dienen te zijn. De bibliotheek is een gezamenlijke bibliotheek van het Levisson Instituut en LJG Amsterdam en bevindt zich in het gebouw van LJG Amsterdam. De bibliotheek wordt beheerd door de directeur van het Levisson Instituut.

De collectie bevat studieboeken en naslagwerken die relevant zijn voor de rabbijnenopleiding, de rabbijnen en alle andere geïnteresseerden in de studie van het jodendom. De catalogus is te raadplegen op www.levissonbibliotheek.nl of www.ljgbibliotheek.nl.

Communicatie

Website

De website is een belangrijk middel in de communicatie naar de buitenwereld. Deze wordt regelmatig bekeken, met name de muziekbibliotheek. Wekelijks wordt op de website ook de Sidra van de Week geplaatst.

www.levisson.nl

Nieuwsbrief

In 2023 is één nieuwsbrief verschenen als aankondiging van de David Lilienthalzing en de Ba'al koreecursus. De nieuwsbrief wordt per mail rondgestuurd naar ca. 700 geadresseerden. Aanmelden via contact@levisson.nl

Sidra van de Week

Wekelijks wordt een commentaar op de sidra van de week (parasjat hasjavoea) in het Nederlands per e-mail verstuurd aan meer dan 500 belangstellenden. De coördinatie en eindredactie hiervan is in handen van Channa Kistemaker. Dick Hage zorgt voor de verzending per e-mail. Via de website van het Instituut kan men zich gratis abonneren.

Elke week is de nieuwe sidra op de homepage van de website te lezen. Alle oudere commentaren zijn terug te zien: www.levisson.nl/toralezingen/sidra-van-de-week/

Organisatie

Het bestuur, Management Team en alle commissies hebben een vervolg gegeven aan de reeds ingezette reorganisatie van het Instituut. De in 2022 opgerichte Opleidingscommissie is in het verslagjaar begonnen met de herziening van de rabbijnenopleiding. Dit zal in 2024 resulteren in een nieuwe studiegids.

Een Raad van Advies is in het verslagjaar vormgegeven en wordt in 2024 benoemd. Het bestuur stelt in 2024 ook een Commissie van Bezwaar in. Een Examencommissie voor de rabbijnenopleiding zal in het verslagjaar vormkrijgen.

Voor de hele reorganisatie is een schema en een uitleg op de website te vinden: <https://www.levisson.nl/over-ons/wie-is-wie/>

Bestuur

Het bestuur is in 2023 zes keer bij elkaar gekomen.

Tijdens de David Lilienthalzitting op 22 maart is officieel afscheid genomen van Ella Wijnschenk-Oesterman, die vanaf 2015 voorzitter van het bestuur was. Als cadeau ontving zij een zilveren broche in de vorm van het logo van het Levisson Instituut, speciaal voor haar gemaakt door Sharon Manassen. Zie ook <https://levisson.nl/fotos-videos/david-lilienthalzitting/>

Zij werd per 1 januari 2023 opgevolgd door David Asser.

Management Team

Naast de dagelijkse gang van zaken hield het Management Team zich in de verslagperiode o.a. bezig met de rabbijnenopleiding, de Ba'al korecursus en de herziening van de organisatiestructuur.

Het Management Team vergadert maandelijks. Het MT is vertegenwoordigd bij de vergaderingen van het bestuur en bij de verschillende commissies. Tevens houdt het contact met het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom en de besturen van de aangesloten gemeenten.

De directeur houdt gewoonlijk drie dagen per week kantoor in de Levissonkamer in LJG Amsterdam en is per e-mail bereikbaar via contact@levisson.nl.

Vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon van het Levisson Instituut, Marion Alhadeff, heeft in het verslagjaar geen meldingen gehad.

Zij is onafhankelijk en legt geen verantwoording af. Het benoemen van een vertrouwenspersoon is een van de maatregelen ter bevordering van de integriteit van de organisatie.

Iedereen die bij het Levisson Instituut is betrokken of daarvan in dienst is kan een beroep doen op de vertrouwenspersoon. Meer informatie over de rol van de vertrouwenspersoon is te lezen op de website: www.levisson.nl/over-ons/vertrouwenspersoon/

Financiën

Donateurs

Het Levisson Instituut dankt de trouwe en nieuwe donateurs die in 2023 een gift hebben overgemaakt aan het Instituut. Wij zijn hun veel dank verschuldigd.

Dank is ook verschuldigd aan het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom en de Kiwi Stichting.

Echter, wij blijven uw hulp nodig hebben. Wij hopen meer donateurs, stichtingen en fondsen te vinden die ons financieel willen bijstaan om dit opleidingscentrum van het Progressief Jodendom in Nederland te behouden en actief te laten blijven. Uw bijdrage is aftrekbaar als gift aan de ANBI Stichting Robert A. Levisson.

Toekomstbeleid

Plannen voor 2024

De plannen voor het jaar 2024 zijn een voortzetting van het huidige beleid:

- De herziening van de organisatiestructuur wordt afgerond met:
 - Een Raad van Advies
 - Een Commissie van Bezwaar
 - Een Examencommissie
- Het curriculum van de rabbijnenopleiding wordt, waar mogelijk, herzien. In 2024 zal een nieuwe studiegids verschijnen.
- Een nascholing voor de voorzangers (sjaliach tsiboer) vindt in januari plaats, bedoeld voor zowel de sjlichee tsiboer die de cursus in 2020-2022 hebben gevolgd, als voor hen die in 2009 de cursus hebben afgerond.
- In januari staat in LJG Amsterdam een sjabbatdienst in het teken van het Levisson Instituut en aansluitend zullen docenten van het instituut lezingen geven.
- In het najaar zal begonnen worden met een nieuwe ba'al tefilla cursus.

Beleid komende jaren

Het Levisson Instituut blijft ernaar streven nieuwe rabbijnstudenten aan te trekken. Ook cursussen zal het instituut blijven verzorgen.

Samenstelling bestuur, leiding en commissies

Bestuur

Ella Wijnschenk-Oesterman, voorzitter (tot 1 januari 2023)
Drs. David Asser, voorzitter (vanaf 1 januari 2023)
Drs. Helma Blankman, vice-voorzitter
Mr. Anita van Leeuwen, secretaris
Drs. Leopold I. Hertzberger, penningmeester
Drs. Liane van Dantzig, lid

Management Team

Rabbin mr. Menno ten Brink, decaan
Rabbin Marianne van Praag, hoofd Programma Beroepsvorming
Drs. Francine Püttmann, directeur Algemene Zaken

Opleidingscommissie

Prof. dr. Irene Zwiep, voorzitter

Deelcommissie Academisch programma

Prof. dr. Irene Zwiep
Prof. dr. Bart Wallet
Drs. Francine Püttmann, toehoorder

Deelcommissie Pastoraal/Beroepsvormend programma

Drs. Carolyn Levisson, voorzitter
Rabbin Marianne van Praag, hoofd Programma Beroepsvorming
Dr. Jutka Halberstadt (vanaf juni 2023)
Drs. Sharon Snoek (vanaf december 2023)
Ella Wijnschenk-Oesterman, toehoorder
Drs. Francine Püttmann, toehoorder

Toelatingscommissie

Prof. dr. Irene Zwiep, voorzitter Opleidingscommissie
Drs. Carolyn Levisson, voorzitter deelcommissie Beroepsvormend programma
Rabbin mr. Menno ten Brink, decaan

Vertrouwenspersoon

Marion Alhadef

Webmaster

Francine Püttmann

Bibliothecaris

Francine Püttmann

Financieel jaarverslag 2023

De jaarstukken 2023 zijn op 10 april 2024 vastgesteld door het bestuur en aansluitend door accountant Kuhlman. Hieronder volgt een samenvatting. De volledige jaarstukken kunnen worden opgevraagd via contact@levisson.nl

Balans per 31 december 2023

<i>Activa</i>		<i>Passiva</i>	
Effecten	€ 113.144	Stichtingsvermogen	€ 255.625
Vorderingen	€ 0	Bestemmingsreserve	€ 59.177
Liquide middelen	€ 266.764	Vooruit ontvangen subsidies en bijdragen	€ 40.091
		Belastingen	€ 383
		Overige schulden	€ 24.632
Totalen	€ 379.908		€ 379.908

De *bestemmingsreserve* bestaat uit een viertal fondsen:

Studentenfonds	€ 20.367
Fonds seminars Israël	€ 15.000
Fonds wetenschappelijk onderzoek	€ 8.841
Opleidingenfonds	€ 14.969

Het Studentenfonds, een afscheidscadeau voor decaan David Lilienthal, is bedoeld om studenten, vanwege hun persoonlijke financiële situatie, een toelage te kunnen geven voor kosten die rechtstreeks met de studie verband houden. In 2023 is aan één student uitkeringen gedaan van totaal € 1.532.

Het Fonds seminars Israël is in 2005 ingesteld om studenten met regelmaat aan een seminar in Israël te laten deelnemen. Hiervan is in 2023 geen gebruik gemaakt.

Het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek beoogt studenten te ondersteunen die wetenschappelijk onderzoek verrichten. In 2016 is voor het laatst een beroep gedaan op dit fonds.

Het Opleidingenfonds bestaat uit niet-gebruikte delen van verschillende subsidies voor opleidingen die de Kiwi-Tielens Stichting in de loop der jaren Levisson heeft gegeven. Het bestuur heeft de reserve opengesteld voor alle opleidingen. Hiervan is in 2023 geen gebruik gemaakt.

Staat van baten en lasten over 2023

<i>Baten</i>		<i>Lasten</i>	
Donateurs	€ 14.551	Personeelskosten	€ 28.880
Subsidies	€ 55.057	Kosten opleidingen	€ 40.787
Collegegelden	€ 1.500	Kosten bestuur/MT/cies	€ 799
Sjaliach tsiboeropleiding	€ 1.900	Bibliotheek	€ 0
Ba'al tefilla	€ 4.500	Externe communicatie	€ 2.630
Koersresultaat effecten	€ 18.600	Accountants- en advieskosten	€ 4.044
Rentebaten	€ 0	Diversen en onvoorzien	€ 1.211
		Netto resultaat	€ 17.757
Totalen	€ 96.108		€ 96.108

Wij zijn al onze donateurs en ondersteuners dankbaar. Ik kan hen niet allemaal noemen, maar graag vermeld ik het Verbond (NVPJ), de Kiwi Stichting, de Gemeente Amsterdam en de individuele donateurs die ruimhartig hebben ondersteund. Wij verwelkomen graag nieuwe donateurs die het Levisson Instituut gezond houden. Uw bijdrage is aftrekbaar als gift aan de ANBI Stichting Robert A. Levisson.

Leopold I. Hertzberger
penningmeester